

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

_____ **Василь ШЕЙКО**
(підпис)

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для здобуття ступеня **магістра**

на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня
за спеціальністю **026 «Сценічне мистецтво»**

Розглянуто і затверджено
на засіданні
Ради факультету
сценічного мистецтва
Протокол № _____
від _____ 2022 року

Харків – 2022

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення вступників, які бажають продовжити навчання за ступенем «Магістр» та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі сценічного мистецтва.

Вступники повинні мати необхідний рівень професійної майстерності, володіти знаннями, вміннями та навичками з основних спеціальних дисциплін («Режисура та майстерність актора», «Майстерність актора» «Режисура естради та масових свят», «Мовна майстерність», «Грим», «Методика викладання спецдисциплін», «Основи сценічного руху», «Сценарна майстерність» та ін.); виявляти обізнаність у галузі теорії та історії сценічного мистецтва, театру, естради, театру масових форм, кіно, телебачення, оперувати професійною термінологією.

На навчання за ступенем «Магістр» приймаються випускники ЗВО III-IV рівнів акредитації, які мають дипломи бакалавра або спеціаліста з сценічного мистецтва.

Під час фахового іспиту вступник повинен виявити

Знання:

- технології постановки театральних вистав;
- специфіки основних етапів еволюції акторської творчості та режисерсько-постановочного мистецтва в театрі, режисурі масових форм;
- основних етапів еволюції професії актора драматичного театру та кіно;
- історії вітчизняного та світового театру, естради, драматургії та літератури;
- драматургічних (сценарних) форм та специфіки режисерського задуму постановок різних видів театральних вистав та масових театралізованих видовищ;
- театральної термінології та літератури за фахом;
- образотворчого та музичного мистецтва;
- української або англійською мови (для іноземних громадян);

Уміння:

- здійснювати керівництво театральним колективом, постановочною групою масового театралізованого видовища;
- планувати організацію творчо-виробничого процесу;
- визначати творчу концепцію діяльності постановочної групи;
- розробляти постановочний план режисерського задуму вистави, масового театралізованого видовища;
- грамотно відповідати на запитання з теорії, історії вітчизняного і світового театру, драматургії, режисури, світової літератури, естрадного, образотворчого, музичного та кіно-, телемистецтва.

Наявність навичок:

- володіння основними прийомами постановки театральних та естрадних вистав, масових театралізованих видовищ;
- організаційно-творчої роботи у сценічному мистецтві;
- володіння технологією написання режисерського сценарію, інсценування або сценічної композиції за драматургічним твором, постановки естрадної вистави, масового-театралізованого видовища;

- викладення дійового ряду театральної та естрадної вистави або основних епізодів театралізованого видовища;
- розроблення ідейно-тематичної концепції театральної та естрадної вистави, театралізованого видовища;
- володіння усіма видами театральної техніки;
- роботи режисера з композитором, художником, хореографом, звукорежисером, організаційно-творчими службами театру або концертно-видовищного закладу,
- володіння психотехнікою репетицій та методикою роботи з акторами над театральною та естрадною виставами, театралізованим масовим видовищем.

Фаховий іспит з історії, теорії та практики сценічного мистецтва проводиться в форматі онлайн та передбачає відповідь на два запитання екзаменаційного білету та співбесіди за темою та змістом майбутньої наукової роботи:

перше питання пов'язане з виявленням знань спеціальної літератури з історії театру, естради, кіно, теорії режисури та акторської майстерності, довідково-бібліографічних матеріалів за фахом;

друге питання пов'язане з виявленням знань абітурієнта з практичної режисерської діяльності (методика формування та втілення режисерського задуму театральної або естрадної вистави методика організації масових свят; організація театральної справи та ін.) або специфіку організації акторської діяльності у театральному процесі;

співбесіда пов'язана з доповіддю теми, актуальності, мети, завдань та змісту майбутнього наукового дослідження.

Структура оцінки з дисципліни

Випробування	Бали
Основи історії та теорії сценічного мистецтва	
Знання з історії театру, естради, кіно, теорії режисури та акторської майстерності, довідково-бібліографічних матеріалів за фахом	Макс.30
Знання з практичної режисерської діяльності (методика формування та втілення режисерського задуму театральної або естрадної вистави методика організації масових свят; організація театральної справи та ін.) або специфіку організації акторської діяльності у театральному процесі;	Макс. 30
Обґрунтування актуальності теми, розкриття змісту та стратегії майбутнього наукового дослідження	Макс. 40

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2022 РОЦІ за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Незадовільний рівень 100 -123 балів	- абітурієнт не дає вірну відповідь на запитання, - відповіді поверхневі, демонструють незнання базових понять предметної галузі,

	<ul style="list-style-type: none"> - абітурієнт виявляє нерозуміння сучасних процесів театрального мистецтва, - абітурієнт не дає відповідей на додаткові запитання, - абітурієнт виявляє брак логічного мислення та здатності послідовно викладати інформацію
<p>Середній рівень відповіді: 124 - 149 балів</p>	<ul style="list-style-type: none"> - абітурієнт дає неповну відповідь на запитання, - відсутня відповідь на одне з запитань білета, - абітурієнт демонструє слабкі знання сучасного стану проблем театрального мистецтва, - абітурієнт має труднощі у відповідях на додаткові запитання
<p>Достатній рівень відповіді: 150 - 175 балів</p>	<ul style="list-style-type: none"> - абітурієнт дає вірну відповідь на запитання, - ілюструє відповідь прикладами з практики, - демонструє знання практичних проблем галузі сценічного мистецтва, - абітурієнт вміє висловлювати свої думки у відповідь на фахові запитання, - абітурієнт допускає деякі неточності при відповіді на додаткові питання.
<p>Високий рівень відповіді: 176 - 200 балів</p>	<ul style="list-style-type: none"> - абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на запитання, - ілюструє відповідь прикладами з практики, - пов'язує теоретичні знання з розумінням практичних проблем галузі сценічного мистецтва, - демонструє вільне володіння термінологічним апаратом з фаху, - дає вірні відповіді на додаткові питання; - дає конкретні та логічні відповіді, обґрунтовуючи власну позицію з вибору теми майбутнього наукового дослідження.

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (**нижче 124 балів**), до участі в конкурсі щодо зарахування на денну чи заочну форми здобуття освіти не допускаються.

ЛІТЕРАТУРА

з історії світового та вітчизняного театрів

1. Антонович Д. Триста років українського театру 1619–1919. – Львів, 2001.
2. Бобошко Ю. Лесь Курбас – режисер / Ю. Бобошко. – К., 1987 Данченко С. Бесіди про театр / С. Данченко. – К., 1999.
3. Веселовська Г. І. Театр Миколи Садовського (1907–1920) : монографія / Ганна Веселовська.– Київ : Темпора, 2018. – 411 с.
4. Веселовська Г. Театральні перехрестя Києва 1900-1910-х рр.: (Київ. театр.

- модернізм): Монографія. – 2-е вид., випр. і допов. – К., 2007.
5. Веселовська Г. Український театральний авангард.—К.: Фенікс, 2010. 368 с.
  6. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. / Ганна Веселовська. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 142 с.
  7. Гайдабура В. Театральні автографи часу / В. Гайдабура. —Київ: Факт, 2007. — 292 с.
  8. Гайдабура В. Театр захований в архівах. Київ, 1998. 221 с.
  9. [Гринишина М. Театр української драматургії. Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х рр. Київ, 2006. 300 с.](#)
  10. [Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ-ХХ століть : реалізм, диску. Київ, 2013. 346 с.](#)
  11. Данченко С. Бесіди про театр / С. Данченко. – Київ, 1999. – 219 с.
  12. Захаревич М. «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка у динаміці соціокультурних перетворень 1920-2001 років» . Київ, 2016. 320 с.
  13. Історія українського театру: у 3 т. / НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. — Київ, 2009. — Т. 2: (1900–1945).
  14. Історія театру імені М. Старицького в спогадах ... / Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. наук.-метод. центр культури і мистецтва, Хмельниц. обл. акад. муз.-драм. театр ім. М. Старицького ; авт. ідеї М. Бортник-Гулевата. — Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. – 64 с.
  15. Єрмакова Н. П. Березільська культура: Історія, досвід : [монографія] / Наталя Єрмакова. – Київ : Фенікс, 2012. – 508 с.
  16. Клековкін О. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів. Київ, 2001. 256 с.
  17. Клековкін О. Ю. Театр при столику. Методологія театрознавства : подорож щоденник / Олександр Клековкін ; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. — Київ : Фенікс, 2013. — 428 с.
  18. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. К.: Факт, 1998.
  19. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). Київ, 2000. 160 с.
  20. Корнієнко Н. Режиссерское искусство Лесь Курбаса. Реконструкция (1887–1937) / Н. Корнієнко. – Киев, 2005. – 373 с.
  21. Красильникова О. Український театр ХХ сторіччя. Київ, 1999. 246 с.
  22. Курбас Л. Філософія театру. К, 2001. 917 с.
  23. Лич Р. Театр : теория и практика / Роберт Лич ; пер. с англ. Е. А. Кривошея. – Харьков : Гуманитар. Центр, 2015. – 244 с.
  24. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент / Андрій

- Лягущенко. — Київ : Мистецтво, 2021. — 431с.
- 25.Паві П. Словник театру / П. Паві. — Львів., 2009.
- 26.Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.) / Ростислав Пилипчук ; Олександр Клековкін (передмова) ; [упорядкув., підгот. текстів до друку: Мирослава Циганик, Роман Лаврентій]. — Львів, 2019.
- 27.Софронова Л. Старовинний український театр. Львів, 2004. 336 с.
- 28.Ставицький О. Драма з глибин народного буття // Бувальщина: Драми. Комедії. Діалоги. Водевіль. Київ, 1990. 127 с.
- 29.Танюк Л. Мар'ян Крушельницький / Л. Танюк. — К., 2007.
- 30.Тобілевич Софія. Корифеї українського театру [Електронна копія] : портрети, спогади / Софія Тобілевич ; ред., передм. та прим. О. Борщаговського. — Електрон. Текст. — Київ : Мистецтво, 1947 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2016).
- 31.Український театр ХХ століття : антологія вистав / за заг. ред. д-ра мистецтвозн. М. Гринишиної ; [Ін-т проблем суч. мистец. НАН України]. — К. : Фенікс, 2012.
- 32.Черкашин Р. Ми - березільці : театральні спогади-роздуми. Акта, 2008. 345 с

з теорії режисури:

- 33.Боднарчук О. Как создать грандиозное шоу. — Киев: ТАК видавництво, 2020. — 360 с.
- 34.Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник / В. В. Вовкун. — Київ : НАКККіМ, 2015. — 356 с.
- 35.Деркач С. Становлення масових свят та видовищ як жанру мистецтва в Україні / С. Деркач. — Київ, 1998.
- 36.Житницький А. З Драматургія масових театралізованих заходів : навчальний посібник / А. З. Житницький. — Харків, ХДАК, 2004. — 180 с.
- 37.Зайцев В. Режисура естради та масових видовищ : навч. посіб / В. Зайцев. — Київ : Дакор, 2003. — 304 с.
- 38.Кісін В. Режисура як мистецтво та професія: життя, актор, образ / В. Кісін. — Київ, 1999. — 268 с.
- 39.Коломієць Р. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу / Р. Коломієць. — К., 2001
- 40.Курбас Л. Філософія театру / Лесь Курбас ; упоряд. М. Лабінський. — Київ : Основи, 2001. — 917 с.
- 41.Обертинська А. Історія масових свят : навч. посіб. / А. Обертинська. — Київ, 1999. — 130 с.
- 42.Обертинська А. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. / А. Обертинська. — Київ : ДАКККіМ, 2002. — 132 с.

43.Цветков В. Основы классической режиссуры//Конспект лекций / В. Цветков. – Х., 2008.

44.Чемеровський Ф.А. Технологія підготовки, організації та проведення масових свят. Методичний посібник. – Х.: вид. «АТОС», 2009. – 100 с.

з теорії майстерності актора:

45.Акторська майстерність : навч.-метод. посіб. / упоряд. Л. М. Довгань.

46.Одеса : Журнал «Аудиторія», 2006. 39 с.

47.Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас : монографія. Київ: Пінзель, 2018. 200 с.

48.Барнич М. М. Майстерність актора. Техніка «обману» : навч. посіб. / Михайло Барнич. – Київ : НАКККіМ, 2015. – 216 с.

49.Борис, І. О. "Тенденції традицій і сучасність у вихованні та становленні професійних акторів і режисерів драматичного театру." Культура України. Серія: Мистецтвознавство 63, Харків, 2019.- С.110-122.

50.Біль Р. Виховання акторської харизми. Вінниця : Нова книга, 2013. 232 с

51.Гладишева А. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність / А. Гладишева. – К., 2007.

52.Гольденберг, М. М. Застосування структурно-логічних схем при викладанні навчальної дисципліни «Майстерність актора : метод. рекомендації. / Гольденберг. – Київ, 2020.– 27 с.

53.Кісін В. Режисура як мистецтво та професія: життя, актор, образ / В. Кісін. – К., 1999. Лисюк В.М. Поезія ремесла: монологі театрального педагога / Віктор Лисюк. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 368 с. : іл.

54.Саган В. А. Акторський тренінг – основа розвитку творчої особистості

55.(дидактика і методика) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. культури і

56.мистецтва. Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2011. 184 с.

57.Станиславский К. Собр. соч. Т. т. 1-4 / К. Станиславский - будь-яке видання

для співбесіди з написання наукового дослідження:

58.Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.

59.Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с. (Національний стандарт України)

60.Зав'ялова Т. В., Непша О. В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень» : навч.-метод. вид. Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.

61. Кваліфікаційна робота : методичні вказівки до оформлення й захисту, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Каф. режисури ; [розроб. Сергій ГОРДЄЄВ, Світлана ШУМАКОВА]. — Харків : ХДАК, 2021. — 88 с.
62. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2011. 370 с.
63. Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури URL: https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kd_21.pdf
64. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літ., 2011. 144 с.
65. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ, 2009. 206 с.
66. Кушнарєнко Н. М., Удалова В. К. Наукова обробка документів : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 334 с.
67. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник. 2-е вид., перероб. Київ : Знання, 2007. 317 с.
68. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 7-е вид., стер. Київ : Знання, 2011. 310 с.
69. Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

70. <http://lib-hdak.in.ua> – сайт бібліотеки Харківської державної академії культури
71. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
72. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
73. <http://mtlib.org.ua> – сайт Харківської міської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки ім. К. С. Станіславського.
74. www.gumer.info – електронна бібліотека з гуманітарних наук.
75. <http://www.world-art.ru> – World Art : світове мистецтво. Віртуальна колекція матеріалів